

Между водителитѣ, още въ самото начало на движението, се появили равногласия и лични амбиции.

На 25 Ноември 1820 г., *Сава*, заедно съ гвардейския си другарь Йоргаки, получава извѣстие отъ Ипсиланти да назначатъ врѣменно правителство въ Букурещъ и да се съединятъ съ князѣ *Милошъ*.¹⁾

Дѣйствиуването на Ипсиланти на своя глава и въпрѣки съвѣтитѣ на *Сава*, отказа му срѣщу прѣдложението на българската депутация и неявяването на руска помощ — тѣзи сж били главнитѣ причини, които сж накарали *Сава* да се отцѣпи отъ Ипсиланти и да дѣйствува самостойно срѣщу турцитѣ. Отъ друга страна, той е съчувствувалъ на ромънския водителъ — Владимиреско и като командантъ на Букурещъ далъ свободенъ входъ на възтаналитѣ.²⁾

Вече прѣзъ Априлъ, Турцитѣ прѣгазватъ Дунава и почватъ да пилѣятъ и безъ това разнебитенитѣ възстанници. За Савовитѣ борби съ Турцитѣ почти нищо не се казва у чуждитѣ автори, но, повлияни отъ грѣцкитѣ, тѣ сж на мнѣние, че *Сава* се присъединява къмъ турцитѣ. Заблуджението е очевидно, защото самитѣ тѣ пишатъ, че *Сава* е убитъ отъ Турцитѣ. (Phillips, p. 38).

Когато Турцитѣ приближили Букурещъ, *Сава* се отдрѣпва отъ тамъ съ конницата си и се подвизава въ редъ сражения съ тѣхъ. (Ср. оригинала на Gordon, history of the greek revolution, 1832, I, 105, 111; тукъ Турцитѣ сж били подъ Силистренския паша). По-нататъкъ, даннитѣ за Савовото геройство и смъртъ се намиратъ въ мѣстнитѣ прѣдания на Влахия и България. Споменатия *Цани Гинчевъ* е разпитвалъ за него стари власи и българи въ Букурещъ, които помнели Савата и били още живи кждѣ 1860. г. Споредъ тѣхъ, *Сава* до толкова е заплашвалъ Турцитѣ, че по прѣдлагането на Силистренския паша, обѣщавалъ му едно високо мѣсто въ Букурещъ и голѣми подарѣци отъ Султана, ако *склони да си сложи оржжието*. Самъ Палаузовъ пише, че *Сава* е билъ принуденъ да се движи по слѣдитѣ на Ипси-

¹⁾ Както се знае, Ипсиланти е потомъкъ на единъ отъ фанариотскитѣ князе въ Влахия, и билъ на руска служба. За него нито единъ авторъ не се отзовава добръ. Въ прокламациитѣ си къмъ „християнитѣ“ той се иаричалъ Александръ Македонски и апелиралъ само къмъ Гърци и Сърби. За него българи и власи не сж сжществували. Ср. отличнитѣ думи на Finlay, VI, 111; Гервинусъ, V, 116; Pouqueville, II, 307 — 308; Споредъ Finlay, *Сава* и Владимиреско не сж се довърявали на Ипсиланти, защото го считали за бездаренъ, p. 125 Тука има и характеристика за *Сава*, 122 — 123; „*Сава*, пише той, е единъ отъ най-способнитѣ офицери на двѣтъ княжества“ (Savas) one of the three ablest officers in the Principalities, il. VI, 122).

²⁾ Гервинусъ, V, 121, 130; Phillips, 38 etc. Обстоятелството, че *Сава* се сдружава съ Владимиреско, който пъкъ се обявява срѣщу Ипсиланти, накарва грѣцкитѣ автори да го считатъ за „прѣдатель“.